МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДІЙСНЕННІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

З б і р н и к
м а т е р і а л і в III–ї В с е у к р а ї н с ь к о ї
н а у к о в о-м е т о д и ч н о ї к о н ф е р е н ц і ї

14-16 квітня 2021 року,
м. Одеса

НТБ ОНАХТ

У Збірнику опубліковано матеріали ІІІ-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», яка проходила 14-16 квітня 2021 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою Одеської національної академії харчових технологій від 06.04.2021, протокол № 13.

Матеріали, занесені до Збірника, друкуються за авторськими оригіналами. За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора технічних наук, професора Б.В. Єгорова.

Укладач Л.Д. Риженко

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор, академік НАН України (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	директор Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцент
Ланженко Л.О.	начальник Навчально-методичного відділу НЦООП, к.т.н., доцент
Кручек О.А.	начальник Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Мураховський В.Г.	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Агеєва І.М.	декан факультету менеджменту, маркетингу і логістики, к.е.н., доцент
Зімін О.В.	декан факультету низькотемпературної техніки та інженерної механіки, к.т.н., доцент
Купріна Н.М.	декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к.е.н., доцент
Ліщенко Н.В.	декан факультету комп'ютерних систем та автоматизації, д.т.н., професор
Саркісян Г.О.	декан факультету технології вина та туристичного бізнесу, к.т.н., доцент
Соц С.М.	декан факультету технології зерна і зернового бізнесу, к.т.н., доцент
Ткач В.О.	декан факультету інноваційних технологій харчування і ресторанно-готельного бізнесу, д.е.н., професор
Шарахматова Т.Є.	декан факультету технології та товарознавства харчових продуктів і продовольчого бізнесу, к.т.н., доцент
Шестопалов С.В.	декан факультету комп'ютерної інженерії, програмування та кіберзахисту, к.т.н., доцент
Шпирко Т.В.	декан факультету нафти, газу та екології, к.т.н., доцент

4. Створення комфортних умов та методичне забезпечення навчального процесу (використання методичних розробок, відеоматеріалів, письмових джерел, ситуаційних комп'ютерних моделей тощо);
5. Наявність об'єктів та матеріалів для тренінгу.

Методичне забезпечення навчального процесу включає використання відеоматеріалів, ситуаційних комп'ютерних моделей, письмових джерел, об'єктів та матеріалів для тренінгу, імітаційних моделей (тренажерів, муляжів, імітаційних тканин, органів тощо).

В наш час широко застосовуються імітаційні моделі у вигляді планшетів для тренінгу накладання швів, спеціальні контейнери для тренінгу техніки накладання швів у глибинних порожнинах. Для отримання вмінь в ендоскопії використовують спеціальні порожнинні тренажери.

У зв'язку з цим та усвідомленням значущості раціонального та ефективного процесу формування практичних вмінь початківців хірургів вважаємо за необхідне розробку та затвердження регламенту типового матеріально-технічного оснащення кафедр хірургії, які формують практичні вміння початківців хірургів.

Література:

1. Agresta F. Laparoscopic Cholecystectomy/ Ferdinando Agresta, Fabio Cesare. Companile, Nereo Vettoretto// Springer International Publishing Switzerland.- 2014.- 185 p.
2. Avelar J.M. New Concepts on Abdominoplasty and Further Applications/ J.M. Avelar// Springer International Publishing Switzerland.- 2016.- 602 p.
3. Delvin H.B. Management of Abdominal Hernias/ H.B. Delvin – London.- Butterworths. 2000.- 430 p.
4. Dubrana F. Techniques chirurgicales/ Frederic Dubrana, Phillipe Pasquiez// Springer-Verlag Paris.- 2011.- 387 p.
5. Загальна хірургія/ С.Д. Хіміч [та ін.]; за ред. С.Д. Хіміча, М.Д. Желіби.- 3-є вид.,- Київ: Медицина, 2018.- 607 с.

УДК 378+37.04+614.2

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ – ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

С.І. Богату,
Одеський національний медичний університет, м.Одеса

У XXI ст. стрімкий розвиток глобальних інформаційних мереж значною мірою сприяє загальному прогресу суспільства. Сьогодні це - один із найбільш швидких, зручних, доступних та економічно виправданих способів отримання майже будь-якої інформації в усьому світі.

За даними словника сучасної української мови та сленгу «Мислово»,

словом 2019 року стало саме «діджиталізація». Враховуючи скільки разів цей неологізм зустрічався в офіційних пресс-матеріалах та виступах різних можновладців, важко не погодитись з таким вибором онлайн-словника.

Інформаційний освітній простір зумовлює необхідність підтримки нових вимог, серед яких виділяють розвинений навчально-методичний супровід, високу економічність і ергономічність, створення віртуального навчального середовища. Крім того, переведення навчального процесу з офлайн в онлайн сприяє вирішенню проблем щодо забезпечення соціальної рівності в освітньому просторі, а саме створення рівних можливостей для отримання медичної освіти незалежно від місця проживання, а також стану здоров'я і соціального статусу.

Пандемія коронавірусної хвороби лише прискорила процес переходу з офлайн в онлайн у всіх галузях життя, в першу чергу – в освіті.

З 12 березня 2020 року в Україні було оголошено Всеукраїнський карантин у зв'язку із пандемією гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, для попередження поширенню інфекції територією України. Відповідно рекомендацій Міністерства освіти та науки України всі вищі навчальні заклади задля попередження поширення хвороби, збереження здоров'я студентів та професорсько-викладацького складу та продовження навчання повинні були забезпечити проведення навчальних занять за допомогою дистанційних технологій.

Для реалізації наказу МОН та продовження навчання онлайн необхідно було в короткі терміни перейти на роботу із застосуванням технологій дистанційного навчання Звісно, цей перехід з офлайн на онлайн освіту став викликом для освітян всіх рівнів. На початку впровадження дистанційного навчання були побоювання, страхи як саме відбуватиметься навчальний процес, як мотивувати студентів на навчання в цих умовах, чи впливатиме дистанційна форма навчання на якість навчання, чи можливо повністю перевести навчальний процес в медичному ВНЗ в дистанційну форму, як відбуватиметься опанування практичних навичок тощо.

Все сказане вище обумовлює актуальність та доцільність обраної теми.

Метою роботи було проаналізувати переваги та недоліки дистанційної форми навчання в системі вищої медичної освіти.

Дистанційна освіта – це можливість навчатися та отримувати необхідні знання віддалено від навчального закладу в будь-який зручний час. Положення про дистанційну освіту та Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні регулює права та обов'язки учасників навчального процесу.

З моменту введення Всеукраїнського карантину Одеський національний медичний університет перейшов на дистанційну форму навчання. Весь навчальний процес було переведено у цифровий формат із застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Всі кафедри у найкоротші терміни переробили та доповнили матеріали лекцій, практичних та семінарських занять, а також матеріали для самостійної підготовки студентів до занять відповідно до вимог дистанційної форми

навчання. Всі методичні матеріали кафедр були розміщені на сайті «Інформаційна система ОНМедУ» у відповідних розділах. Кожен студент має доступ до цієї системи.

Досвід викладання в умовах дистанційної освіти вже протягом року дозволяє виділити як позитивні, так і негативні сторони даної форми навчання.

До *позитивних сторін* дистанційного навчання можна віднести: зручність користування; мобільність; доступність; екологічність (не потрібно роздруковувати купу лекційного матеріалу, методичних посібників тощо); можливість навчатися де завгодно, коли завгодно і стільки часу, скільки завгодно (тобто можна переслухати та передивлятися аудіо- та відеоматеріали за темою стільки разів, скільки потрібно); можливість для творчості як з боку викладача, так і з боку студентів; можливості для творчості, розвитку креативності, самостійності; універсальність; можливість спілкування 24/7 як зі студентами, так і зі викладачем; можливість одночасно і працювати офлайн і навчатися онлайн при правильному розподілі свого робочого часу; доступність і використання різних онлайн-технологій; можливість створення групових проектів; не потрібно витрачати час на зайві комунікації під час роботи у групах, все мобільно та швидко; можливість створювати та показувати якісний відео-та аудіокнтент я к викладачеві під час викладання та ознайомлення з дисципліною, так і студентові під час підготовки длмашнього завдвння та контрольних робіт; швидкість та зручність отримання інформації, зворотнього звязку; автоматичність і швидкість отримання результатів після виконання контрольних завдань; викладач в будь-який час може подивитися результати виконання практичних та контрольних завдань (для цього потрібно лише наявність інтернету).

Незважаючи на наявність значної кількості позитивних сторін та інноваційних елементів дистанційної освіти, все таки необхідно відзначити і негативні сторони та негативні тенденції дистанційної форми навчання, особливо в системі вищої медичної освіти, серед яких: відсутність живого спілкування; неможливість спостерігати реакцію студентів, негайно запропонувати роз'яснення складних тем; відсутність можливості налагодити особистісні стосунки зі студентами і спілкуватися віч-на-віч з ними в класі; невідомо, хто саме виконує завдання та відповідає на запитання (якщо це електронна форма, а не зустріч, наприклад, в zoom-конференції);організація робочого часу викладача (скільки робочого часу потрібно бути он-лайн, особливо це було зараз актуально на карантині, коли ти знаходишся весь день вдома і студенти надсилають свої завдання і запитання до тебе у будь-який час, коли ці запитання виникли); організація робочого часу студента (студентам досить важко організуватися таким чином, щоб встигнути переглянути та встигнути вивчити всі навчальні дисципліни); як враховувати відсутність студента онлайн (він не вийшов на он-лайн зв'язок в певний час, чи взагалі не потрібно, щоб він був онлайн, для практичних і семінарських завдань достатньо лише виконання домашніх завдань і їх надсилання викладачеві); відсутність можливості контролю списування; як дізнатися чи передивлялися матеріали лекцій та

практичних завдань чи ні; відсутність хорошого швидкісного Інтренет-сполучення, особливо якщо студент знаходиться за містом; особливості моделей гаджетів у студентів: не у всіх студентів остання модель гаджету, і вона може не підтримувати певну освітню програму або десь підвисати (таке досить часто виникає при проведенні відеоконференції, особливо на даний час, коли всі користуються цими сервісами), більшість студентів не має комп'ютерів, лише смартфони або планшети, на яких функціонал цих освітніх платформ дещо обмежений; мотивація студентів; важкість утримання уваги більше 40-45 хв під час відеоконференцій; неможливість опанування, засвоєння та тренування практичних навичок; необхідність навчання як студентів роботі з онлайн сервісами, так і викладачів; викладачам старшого віку важко сприймати подібну інформацію і пристосовуватися до умов навчального середовища, що швидко змінюються.

Отже, основними недоліками дистанційної форми навчання в медичному ВНЗ є неможливість засвоєння та тренування практичних навичок в повному обсязі, лише за допомогою відеодемонстрації. Вирішення даної проблеми можливе за рахунок впровадження змішаної або комбінованої форми навчання: лекції, семінарські заняття в онлайн режимі, відпрацювання практичних навичок – офлайн в учбових класах вишів на макетах.

УДК 378:4

АВТОНОМНА МОДЕЛЬ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ

О.А. Власюк, Т.П. Дараган,
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ

Сьогодні в надзвичайно мінливих умовах економіки постає питання підготовки висококваліфікованих кадрів для ринку праці. Для цього заклади вищої освіти повинні надавати якісні освітні послуги. Це сприятиме інтеграції вищої освіти України в Європейський освітній простір.

Основним інструментом для підвищення якості освіти, забезпечення конкурентоспроможності закладів вищої освіти (далі – ЗВО) як в Україні, так і на міжнародному рівні, є автономія ЗВО. Принципи розширеної університетської автономії, а саме академічної, організаційної, кадрової та фінансової, зазначені в Законі України "Про вищу освіту" (далі – Закон). Це означає невтручання держави керувати діяльністю ЗВО та визнати нормами організації університетського життя: чесність, повагу, довіру, відповідальність, взаємну вимогливість. При цьому закладам вищої освіти надається право самостійно вирішувати безліч питань щодо своєї діяльності та функціонування.

ЗМІСТ

	ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	**3**
1	ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ УСУНЕННЯ **Ф.А. Трішин, Н.О. Дец, Л.О. Ланженко,** Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	**3**
2	ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ 2020: НАВЧАННЯ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ АБО ПЕРСПЕКТИВНИЙ ФОРМАТ НАВЧАННЯ? **Н.В. Ліщенко,** Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	**15**
3	СВІТОВИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ **Ю.К. Корнієнко,** Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	**22**
	СЕКЦІЯ 1	**29**
4	ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ГАЛУЗІ **В.О. Каращук,** Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ	**29**
5	БІНАРНЕ ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ З ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ТЕМУ «СКЛАДАННЯ ФОРМИ 4-МТП» **В.В. Протасов,** ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ», м. Житомир	**31**
6	ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КОМУНІКАЦІЙ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ **Н.П. Гайналь, П.П. Звонар,** Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ	**34**
7	ПРОФЕСІЙНО ЗОРІЄНТОВАНА МОВНА КОМПЕТЕНЦІЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ **Л.Г. Русалкіна,** Одеський національний медичний університет, м. Одеса	**35**
8	ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ПОЧАТКІВЦІВ ХІРУРГІВ **В.Г. Шевченко, Б.С. Запорожченко, К.В. Кравець,** Одеський національний медичний університет, м. Одеса	**36**
9	ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ – ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ **С.І. Богату,** Одеський національний медичний університет, м.Одеса	**37**
10	АВТОНОМНА МОДЕЛЬ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ – ШЛЯХ ДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ **О.А. Власюк, Т.П. Дараган,** Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ	**40**
11	ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ» НА СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ **Л.Ф. Горзов, Е.М. Данко,** ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород	**43**

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ІІІ-ій ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ
2. ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»
3. Івано-Франківський національний медичний університет
4. Одеський національний медичний університет
5. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ
6. ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
7. Херсонська державна морська академія
8. Kyiv National University of Technologies and Design
9. Харківський національний університет радіоелектроніки
10. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
11. Львівський національний університет імені Івана Франка
12. Державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, м. Переяслав
13. Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
14. Вінницький національний агарний університет, м. Вінниця
15. Харківський національній університет внутрішніх справ
16. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ
17. Національний університет харчових технологій, м. Київ
18. Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, м. Сєвєродонецьк
19. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
20. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
21. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
22. Київський національний торговельно-економічний університет
23. Одеський національний політехнічний університет
24. Покровський педагогічний фаховий коледж, м. Покровськ
25. Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов’янськ